

BusinessWeek

“YURTDIŞINDA ŞİRKETLER KURACAĞIZ”

ZAFER ATAMAN

TOPRAK FACTORING GENEL MÜDÜRÜ

“Toprak Factoring olarak bu yıl ilk defa yurtdışında şirketleşmeye gidiyoruz. Dünya Bankası (IFC-International Finance Corporation) ile ortak olarak Kazakistan'da bir factoring şirketi kurma çalışmalarımız devam ediyor. Şirkette yüzde 35 oranında bir paya sahip olacağız, ancak, teknik yönetim tamamen bizde olacak. Bu, IFC'nin Türkiye'deki bilgi düzeyini kabul etmesi açısından da çok önemli bir gösterge. Kazakistan, ticari ve altyapı potansiyeli çok yüksek olan bir ülke.

Bu ülkenin Türkiye'ye ve Avrupa'ya olan ticaretinde pay almak istiyoruz. Sanırım, şirket yılsonunda faaliyete geçecek. Bu

projenin tamamlanmasından sonra, Türkmenistan, Ukrayna, hatta Avrupa'da da şirketler kurmayı hedefliyoruz. Amacımız, bir dünya şirketi olmak. Plasmanımızı dünya standardında görmek istiyoruz.”

ZAFER ATAMAN

Leasing sektörü umut veriyor

G - GÖZLEM - 34

1997 yılını leasing sektörü açısından incelediğimiz zaman, sektörde faaliyet gösteren şirketlere yenilerinin eklenmesiyle birlikte, pazar genişlemesinin sürdüğünü ve sektöre her yeni giren şirketin leasing pastasını büyüttüğünü görmekteyiz. Bununla birlikte, uzun vadeli fon kaynaklarının 1997'de kısıtlı kalması sonucunda, talep edilen leasing işlemlerinin yaklaşık %25-30'luk bir bölümü karşılanabilmiştir. Ülkemizde yatırımlar içinde %6-7 civarında bir paya sahip olan leasing sektörünün önümüzdeki dönemlerin en flaş alanlarından biri olacağı su götürmez bir gerçektir. Leasing sektörünün gelişimiyle doğru orantılı olarak, farklı leasing türlerinin kanuni düzenlemelerinin yapılması ve leasing şirketlerine uzun vadeli kaynak sağlanmasında devlet desteğinin gösterilmesi, sektörün gelişiminde önemli etkenler olacaktır.

1997 yılının leasing sektörü açısından önemli bir gelişimi de leasing şirketlerinin Anadolu'da faaliyet gösteren firmalara daha fazla rağbet etmesi ve bu yörelerdeki şubeleşme faaliyetlerinin hızlanması olmuştur.

1998 yılında bu akımın devam etmesi beklenirken, sektörün bu yıl 1997 yılında çok popüler olan iş makineleri yerine, daha çok imalata yönelik makinelere ağırlık vermesi, bilgisayar ve tıbbi cihaz ile enerji ekipmanlarının kiralamasının artması beklenmektedir.

Factoring sektörünü incelediğimiz zaman ise 1996 yılında yaşanan yoğun rekabetin artarak 1997 yılında da devam ettiğini ve kar marjlarının daraldığını görmekteyiz. Sektörde faaliyet gösteren firma sayısı 1997 yılında da artarken, özkaynak yetersizliğiyle kurulan yeni factoring şirketlerinin riskli borçlanma ve satış politikaları izledikleri gözlenmiştir.

Bankalar ile factoring şirketlerinin rekabeti 1997 yılında daha da ağırlaşırken, bankaların nakit kredi kullandırmalarında yılın ikinci yarısında başlayan akım, müşterileri factoring şirketlerine yönlendirse de bu fonlar üretimden çok banka kredilerinin kapatılmasında kullanılmıştır. 1997

yılında bir bölüm kredinin bankalardan factoring şirketlerine aktarıldığını söyleyebiliriz. Yine 1997 yılı aktif kalitelerini iyi kontrol etmeyen factoring şirketleri açısından problemlerle dolu bir zaman süreci olmuştur. Sektörün taktipteki alacakları fazlaştıkça ve firmaların factoring risklerinin takibi zorlaştıkça, factoring risklerinin tek bir merkezden izlenmesi konusunda çalışmalar başlatılmıştır.

İhracat factoringi açısından 1997 yılı kaynakların pahalılaşığı ve rekabetin çok fazla arttığı bir dönem olmuştur.

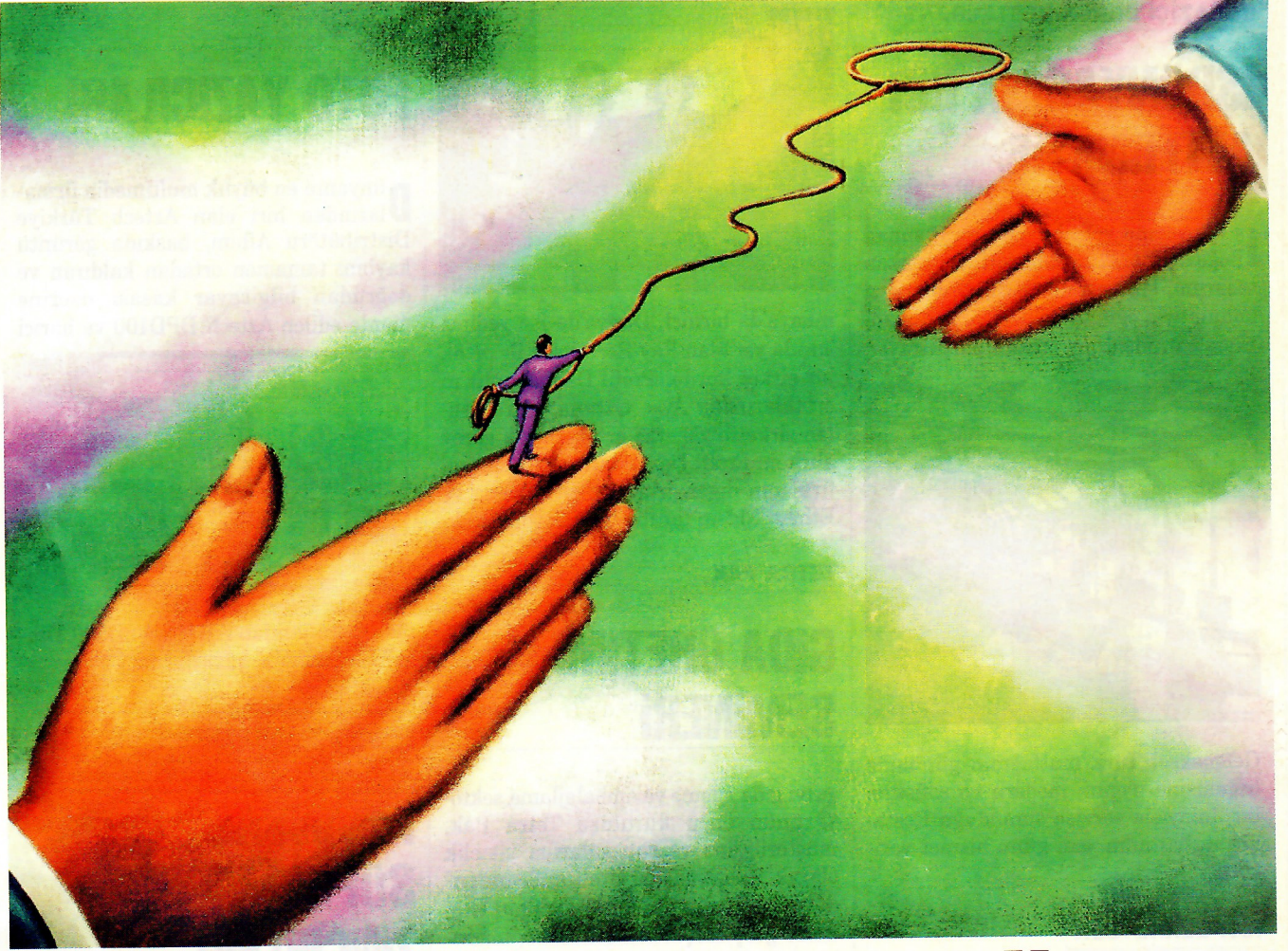
1998 yılında factoring sektörünün beklediği bazı yasal düzenlemeler olmakla birlikte, bu dönemin en belirgin çalışması factoring şirketlerinin kullandığı fonların Merkez Bankası kayıtlarına alınarak, firmaların genel kredi risklerinin içinde görünmesi olacaktır. Sektörün 1998 yılında genel bir tanıtım kampanyasıyla imaj güçlendirici çalışmalar yapması da beklenmektedir. Rüçusuz factoring için gerekli olan kredi sigortasında ise ülkenin stabilizasyonunu sağlayacak ekonomik düzenlemeler yapılmadan önemli bir değişiklik olacağı beklenmemektedir.

Sigorta sektörünün 1996 yılında başlayan kötüye gidişi, 1997 yılında artarak devam etmiş ve sektörde faaliyet gösteren şirketlerin hasar prim oranları gitgide bozulurken, karlılıkları da azalmıştır. Sektörde yaşanan fiyat rekabeti nedeniyle risk-fiyat dengeleri kötüleşirken, tahsilatlarda kanuni gereklilikler olmasına rağmen, uygulamadaki farklılık ve tavizler nedeniyle sigorta şirketleri zor durumda kalmışlardır.

1997 yılında yaşanan hasar prim dengesi bozuklukları nedeniyle yurtdışı reasürörlerin de sigorta şirketlerine bakış açıları değişmiş ve reasürans maliyetlerinde artışlar yaşanmaya başlamıştır.

Önümüzdeki dönemde fiyat rekabeti açısından aynı şeyler yaşanmaya devam ederse, sektörde faaliyet gösteren şirketler, sektörün pastasını büyütme yerine mevcut pastadan pay kapmayı tercih etmeye devam ederlerse, sigortacılığı 1998 yılında oldukça güç bir dönem beklemektedir...

▲ ZAFER ATAMAN
(Toprak Sigorta, Leasing,
Factoring Genel Müdürü)

FACTORING SON SÜRAT

Türkiye, dünya ihracat factoringinde 4'üncü sıraya yükseldi

MURAT YILMAZ

İlk olarak 19. yüzyılda ABD'de tekstil sektöründe uygulanmaya başlayan factoring, tekstil dışı sektörlerde 1960'lı yılların sonlarında kullanıldı. Dünyada hızla gelişen factoring konusunda 1969 yılında uluslararası nitelikli "Factor hain International"(FCI) adlı kuruluş oluşturuldu. Amacı ülkeler arasındaki factoring işlemlerinin gelişimini desteklemek, ortak kurallar oluşturmak ve bu konudaki sorunları çözümlenmek olan FCI, nın 41 ülkeden 120'ye yakın üyesi bulunuyor. Türkiye'den de 10 üye factoring firması bulunuyor.

TÜRKİYE 4. SIRAYA ÇIKTI FCI verilerine

göre Türkiye, uluslararası factoring işlemlerinde ilk sıralara doğru yükseliyor. Dünya ihracat factoringinde 4'üncü sıraya yükselen Türkiye ithalat factoringinde 16'ncı sırada yer alıyor. İhracat factoringinde 4'üncülüğe yükselen Türkiye'nin önünde Japonya, İtalya ve Amerika var. Türkiye'de 1990-1996 döneminde dolar bazında toplam factoring cirosunun yıllık ortalama gelişme hızı yüzde 73, yurtdışı factoring cirosunun gelişme hızı ise yüzde 34 olarak belirlendi.

SEKTÖRÜN GELİŞİMİ 1980'li yıllarda uygulanmaya konulan ve Türk ekonomisinin daha liberal ve dışa açık hale getirilmesini amaçlayan politikalarından en çok mali sektör ve özellikle de Türk mali sis-

teminin büyük bölümünü oluşturan bankacılık kesimi etkilendi. Bu dönemde özellikle yabancı bankaların sisteme dahil olması ile artan rekabet ortamından türk bankacılığı olumlu bir biçimde etkilendi. Bankacılık sektörü olarak, son 15

Sektörün Özet Bilançosu (Milyon \$)

	1995	1996
Dönen Varlıklar	22.982.8	75.624.2
Duran Varlıklar	2.979.5	8.140.8
Aktif Toplam	25.962.3	83.765.1
Kısa Vad. Yab. Kay.	13.125.8	45.265.0
Uzun Vad. Yab. Kay.	7.583.6	25.602.7
Özkaynaklar	5.252.8	12.897.3
Pasif Toplam	25.962.3	83.765.1

için çok büyük bir yatırım yaptık. Birçok şirkette olmayan bir altyapı yatırımımız var.

Türkiye'de factoring pazarının büyüklüğü ne kadar? Sektördeki pazar payınız nedir?

Biz başında hiç pazar büyüklüğüne bakmadık. Karlılıkla ilgilendik ve buna göre bizim karlılığımız şu anda sektörde en önlere bulunuyor. Tahminime göre gelecek sene sektörde ön sıralarda yer alacağız. Birincilik tercih etmiyorum. Çünkü gelişmeye ve ilk olmaya çalışmaya devam etmek her zaman daha cazip. Ama şu anda ilk üçteyiz diye düşünüyorum.

1997 nasıl geçti? Gelecekteki hedeflerinizden bahsedebilir misiniz?

Bu yılın ilk dokuz ayında 404 milyar 874 milyon lira olan net satışlarımızı yüzde 137 oranında artırarak 962 milyar 742 milyon liraya yükselttik. Net karımız ise yüzde 557 oranında artarak 962 milyar 742 milyon liraya ulaştı. Aktiflerimiz ise yüzde 425 oranında artarak 12 trilyon 57 milyar 571 milyon liraya çıktı. Biz ilk üç sene şirketi kurarken şöyle planladık: 1998'e kadar kurulacağız, büyüyeceğiz ve halka açılacağız.

Şu anda gelecek üç seneyi planlıyoruz. İlk sene net bir şekilde tahmin edilemeyeceği de büyümeye devam etmekten fedakarlık etmeyeceğiz. Bu büyümeye, yine ufak ve orta çaplı firmaların finansal desteğini sağlayarak, yine uluslararası bazda ihracat çevreleri oluşturarak devam edeceğiz. Şu anda ihracat factoring'i işlerimizin yüzde 10 civarını oluşturuyor.

Gelecek sene bu oranın yüzde 30'larına çıkmasını, eğer ekonomide düzelme olursa yüzde 40 - 60 dengesine, ki bu uluslararası platformdaki dengeden daha iyidir, ulaşmasını umuyoruz. Bu artış, bulduğunuz fon ve kaynaklarla ve bunların kullanımıyla doğru orantılıdır. Türkiye'de 1998'in net görülmemesi ve Japonya'da iki tane bankanın batması nedeniyle ortalık şu anda biraz karışık ve bulanık. O yüzden çok fazla dış kaynak girişimi yok.

Biz bilançomuzu çok iyi programlıyoruz. Dolayısıyla bu çok sağlam, altyapısını yeterince kuvvetlendirmiş şirketin gelecek senelerde gerçek anlamda

N. Zafer Ataman

1962 Ankara doğumlu olan Zafer Ataman, 1985 yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden mezun olduktan sonra İktisat Bankası'nda müşteri temsilcisi olarak iş hayatına atıldı. Şube çalışmalarını sırasında Citibank'ın Atina'daki bankacılık okulunda eğitim gördü. 1987'de Emek Sigorta A.Ş.'ye pazarlama müdürü olarak atandı. 1990 yılında Aktif Finans Factoring

A.Ş.'ye genel müdür yardımcısı olarak geçen Zafer Ataman, 1993 yılında Ekspres Factoring'i kurdu ve buraya genel müdür oldu. Aynı dönemde Toprak Factoring ve Toprak Finansal Kiralama şirketlerinin genel müdür ve muhahas üyeliğine atandı. Halen sürdürmekte olduğu görevlerinin yanı sıra Toprak Sigorta'nın genel müdür ve muhahas üyeliğini de yapmaktadır.

büyümesini umuyorum. Şirketin yıl sonundaki cirosu, tahmin ediyorum 150 milyon dolar civarında gerçekleşecek.

Bu sene 150 milyon dolar olan ciro-muzun gelecek yıl ikiye katlanacağını tahmin ediyorum. Bunun ihracatı desteklemekle gerçekleştireceğini düşünüyorum. Şöyle söyleyeyim: 2000 senesinde Toprak Factoring bu standartlarda çalışması halinde çok çok büyür.

Halka arz ne şekilde gerçekleşiyor ve halka arzdan gelecek geliri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ödenmiş sermayenin yüzde 7,5'unu halka açıyoruz. Halka arzdan elde edilecek gelirler aynı Toprak Leasing'de olduğu gibi bankanın sermayesine eklenecek. Böylece gelirler, finans sistemi içerisinde kalacak bir hale gelecek.

Hükümetin 1998 yılı ekonomik programından dolayı ekonomide bir küçül-

me bekleniyor. Bu küçülme factoring sektörünü nasıl etkileyecek?

Türkiye'de kimse-nin aynı standartların gelecek sene devam etmesini beklememesi gereklidir. Enflasyon artık önlenemez bir rakam olmaktan çıktı.

Şimdi şöyle düşünmek lazım, bugün Türkiye yüzde 7- 8 oranında büyüyor. Bunun kaynaklarına bakarsanız, büyük bölümünün faiz olduğunu görebilirsiniz. Türkiye'de reel büyüme mi yoksa faiz büyümesi mi önemli, bu tartışılmalı. Faiz büyümesi engellenirse, şu standartlarda, Türkiye hala büyü-yebilir. O yüzden benim çok fazla korkum yok. Bir de çok hızlı büyüyen bir ekonomide bir anda frenlere asılırsanız herkes ön camdan dışarı fırlar.

Sektör olarak bir kaygı duyuyor musunuz?

Ben endişe yaşayacak en son genel müdürüm. Evet, aktifte sadece beni "etkilemeyecek bir takım risklerim var, ama dağınık risk, dağınık sektör prensipleriyle açık pozisyon bırakmıyoruz. Bu yüzden benim korkmam için bir sebep yok, çünkü açık pozisyonu olanlar korkar. Ama ben de tabii ki tedirgin oluyorum.

Zaten biz bu şirketi kurduğumuzda o tedirginliği koyduk ve o tedirginlikle bugüne kadar geldik. Şu anda factoring şirketi olarak bizimle çalışan 300 ta-

TOPRAK FACTORING'İN FİNANSAL ANALİZİ

milyon TL	1996/9	1997/9	DEĞİŞİM %
Dönen varlıklar	2.293.076	6.397.681	178
K.V. Fin. borçlar	792.079	203.430	-
U.V. Fin borçlar	0	5.211.244	-
Aktifler	2.293.168	12.057.571	425
Özkaynaklar	451.002	2.341.152	419
Net satışlar	404.874	962.742	137
Net kar	141.640	931.218	557
Brüt kar marjı	%100	%100	-
Net kar marjı	%35	%97	-
Aktif karlılığı	%6.2	%7.7	-
Özkaynak karlılığı	%31	%40	-

yılda çok hızlı bir gelişme kaydederek, en dinamik ve uluslararası piyasalara en kolay entegre olabilen bir sektör haline geldi.

Son yıllarda yapılan bir araştırma şirketlerin borç/öz kaynak oranının ve borçlar içerisinde de banka kredilerinin oranının düşmekte olduğunu ortaya koyuyor. Araştırmaya göre şirketler, artan oranda birbirine yapmış oldukları kredili satışlar (ticari krediler) yolu ile kendilerini finanse etmeye başladılar.

Ancak söz konusu durumun, aktifleri içerisinde ticari kredilerin önemli yer tuttuğu şirketlerin nakit akışımı yavaşlattığı söylenebilir. Bu durum da şirketleri açmış oldukları kredilerin nakde dönüşümünü sağlayacak yeni finansman teknikleri arayışına itti. Bu arayışın sonucu olarak, gelişmiş ülkelerde yaygın biçimde kullanılan factoring finansman tekniği, ülkemizde de gittikçe artan bir yoğunlukta kullanılmaya başlandı. Şirketlerin ihtiyaçlarına çok yönlü olarak

Ciro (Milyon USD)

Yıl	Dünya	FCI Ülkeleri	Türkiye
1990	244.327	98.938	100
1991	266.370	104.537	183
1992	264.309	106.907	454
1993	260.844	110.908	970
1994	294.926	130.166	870
1995	340.025	161.802	1.000
1996	395.940	170.236	1.950

cevap verebilen yeni bir finansal ürün olarak Türk mali sistemi içerisindeki yerini aldı.

Türkiye'de çok kısa bir geçmişe sahip olmasına rağmen factoring sektörü, hem piyasaya giren şirket sayısı hem de işlem hacmi açısından çok hızlı büyüyor. Factoring sektörü olarak, mali sistem içerisinde yer alan en dinamik sektörlerden birisi konumunda. Ancak nicelik olarak hızla büyüyen factoring işlemlerinin nitelik olarak henüz yeterli düzeye gelmediği gözlemleniyor.

TÜRKİYE'DEKİ SORUNLAR Gayri kabul-ü rücu factoring (geri dönülmez tam servis factoring) işlemlerinin halen toplam işlemler içinde küçük paya sahip olması, factoring şirketlerinin risk almaktan kaçındığını gösteriyor. Buna karşılık ABD'de ve Avrupa'da yurtiçi factoring işlemlerinin büyük çoğunluğu, ihracat factoring işlemlerinin ise tamamının gayri kabul-ü rücu ile yapılıyor. Yani factoring işleminin teminat fonksiyonu ön plana çıkıyor. Türkiye'de ihracat factoring iş-

Toprak Factoring Genel Müdürü Zafer Ataman

Factoring sektörü 1997 yılında ekonomik hareketliliğe bağlı olarak büyük gelişim gösterdi. 1998 yılı için de gelişimin artarak süreceği inancındayım. Elbetteki bu gelişim ekonomik hareketlilikle doğru orantılı. Sektördeki şirketler için konuşmak gerekirse, işini iyi yapanlar için gelecek oldukça parlak.

lemlerinin ihmal edilmeyecek bir bölümü bile gayri kabul-ü rücu olarak gerçekleşiyor.

Ayrıca Türkiye'de uluslararası factoring uygulamasından farklı olarak faturanın, çekin veya senedin iskontosunu yapıyor, factoring komisyonu ve faiz peşin olarak tahsil ediliyor ve geri kalan kısım müşteriye ödeniyor. Bu yöntem, factoring işlemlerinden çok uluslararası uygulamada, fatura iskontosunu (invoice discounting) adı verilen uygulamaya benziyor. Türkiye'de uygulanan haliyle factoring işlemleri factoringe benzer işlemler olan iskonto, iştirah ve senet mukabili krediden farklı değil.

Türkiye'de önemli problemlerden birisi de sektörde yeterli uzmanlığın gelişmemiş olması. Buna örnek olarak, factoring şirketlerinin modern anlamda bir alacak yönetimi hizmeti vermemesi ve müşterilerine borçlular hakkında yeterli bir istihbarat sağlayamamaları gösterilebilir.

SEKTÖRÜN ÖNÜ AÇIK ihracat işlemlerinin çok küçük bir kısmının factoring ile

finans edilmesi, sektörün bu açıdan çok büyük bir potansiyele sahip olduğunun göstergesi. Gümrük Birliği'nin gerçekleşmesi ile birlikte özellikle ihracat factoringi önem kazanmış bulunuyor. Avrupa Birliği içerisinde akreditifin bir zorunluluk olmaktan çıkması ve bunun yerine açık hesap ve mal mukabili ihracatın yaygınlaşması ile birlikte ihracat factoringinin işlem hacminin artacağı tahlin ediliyor. Bu durumdan Türkiye'deki factoring şirketlerinin pay alması kaçınılmaz olacak.

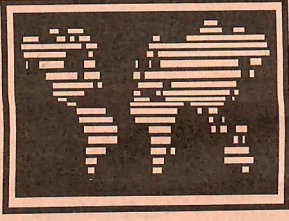
Factoring işlemlerinin hem hizmet kalitesi açısından gelişmesi, hem de özellikle ihracat işlemleri ağırlıklı olarak yaygınlaşması ile birlikte, bu hizmeti kullanan firmalar vadeli satış yaparak ve açık hesap şeklinde çalışarak yeni pazarlara açılma imkanına kavuşacak. Böylece şirketler bu pazarlarda rekabet etme gücüne ulaşarak, factoring sektöründe uzun vadede ihracatın artması yönünde önemli bir rol oynayacaklar.

Sonuç olarak, Türkiye'de henüz çok kısa bir geçmişe sahip olan factoring şirketlerinin daha etkin çalışmasını sağlayıcı hukuki düzenlemelerin bir an önce yürürlüğe konulması gerekiyor. Bunun yapılabilmesi ise şirketlerin mali açıdan daha sağlam ve güvenilir bir yapıya kavuşması ile sektöre ilişkin önyargıların ortadan kalkmasına bağlı.

Ekonomik gelişmelerden en çok etkilenen sektörlerden birisi olan factoring sektöründe şirketler, 1998 yılının sektörüne neler getirebileceğini tam olarak kestiremiyorlar. Bunun nedeni, siyasetle olan yakın ilişkisinin, ekonominin geleceğine ilişkin öngörülerin yapılmasını imkansız kılması olarak nitelendirilebilir. Yine de gerekli tanıtım çalışmalarının yapılması durumunda olası bir duraklamanın kolay atlatılabileceği öngörülebilir.

Not: Gedik Menkul Değerler Şubat 1998 bülteninden yararlanılmıştır.

9 Şubat 1998 Pazartesi

DÜNYA

EKONOMİ-POLİTİKA

Toprak Holding, finansta yurtdışına yönelecek

Toprak Holding, Kazakistan'da factoring, Türkmenistan'da ise leasing şirketi kuracak. Kazakistan'a giden Toprak Leasing, Factoring ve Sigorta Şirketleri Genel Müdürü N. Zafer Ataman, "Factoring şirketini IFC ile ortak olarak kuracağız. Kazakistan'da factoring şirketi kuran ilk Türk kuruluşu olacağız. Factoring şirketini 1998 yılı içinde faaliyete geçirmek istiyoruz. Leasingde ise Türkmenistan'da projemiz var. Yine IFC ile ortak çalışıyoruz" dedi. Finans şirketleri için 3'er yıllık periyodlarla 9 yıllık bir program belirlediklerini söyleyen Ataman, leasing ve factoringte ilk 3 yıllık hedeflerini tutturduklarını ifade ederek, "Üç sene içinde factoring ve leasingin sermayesini 1 trilyon 350 milyar liraya çıkardık. Şirketleri halka açtık. Şirketlerin ikisinin de kalite belgesi almasını hedeflemiştik, bu şirketler kendi sektörlerinde ilk defa ISO 9001 kalite bel-

■ Toprak Holding, Uluslararası Finans Kurumu (IFC) ortaklığıyla Kazakistan'da factoring, Türkmenistan'da ise leasing şirketi kuracak. Holding, Toprak Sigorta'yı da bu yıl halka açacak.

Toprak Leasing, Factoring ve Sigorta Şirketleri Genel Müdürü N. Zafer Ataman.

gesi aldı. İkinci periyod ise 2000 yılına kadar güçlenme periyodu. Yurtiçi ve yurtdışına yayılmak temel amacımız" diye konuştu.

Factoring ve leasing şirketlerinin çok iyi kârlılık

derecesine sahip olduklarını ve şirketlerin hiçbir zaman kârlılık seviyelerin kaybetmeyeceğini ifade eden Ataman, 1997 yılında factoringte 30 trilyon, leasingte ise 7 trilyonluk bir ciro yaptıklarını söyledi.

1996 yılında Toprak Sigorta'yı kurduklarını ve kısa sürede 2.2 trilyon prim ürettiklerini vurgulayan Ataman, "Toprak Sigorta'nın 1997'de 305 milyar lira kârı var. Sigortada 58 şirket içinde 7. sıraya geldik. Sermayesini şubat ayı içerisinde artırarak, 1 trilyon 360 milyar liraya çıkarıyoruz. Toprak Sigorta'yı bu yıl halka açacağız. Ayrıca, Hayat Sigorta şirketinin ruhsatını aldık. Yakında bu branşta faaliyetlerimize başlayacağız" şeklinde konuştu.

İSTANBUL

Toprak Leasing, Factoring ve Sigorta şirketlerinin Genel Müdürü Zafer Ataman, bu sene ekonominin durumuna göre şirketlerin pazar payının büyüyeceğini söylüyor

TOPRAK GRUBU

Toprak borsayı çok sevdi

Geçen yıl halka açılan Toprak Leasing ve Toprak Factoring 1997'yi verimli geçirdi. Şimdi sıra sigortada

Toprak Holding, 1997 yılında leasing ve factoring sektöründe faaliyet gösteren iki şirketini birden halka açtı. Grubun halka açılan ilk şirketi Toprak Leasing oldu. 1994 yılında kurulan ve 1995 yılında çalışmalarına başlayan Toprak Leasing, 15 milyar lira sermaye ile kuruldu. Şirketin şu andaki sermayesi ise 1 trilyon 350 milyar lira.

Halka arz sonucunda elde ettikleri geliri Toprakbank'ın sermayesine eklediklerini belirten Toprak Leasing Genel Müdürü Zafer Ataman, 1997 yılı için 2 trilyonun üzerinde kar öngörüyor. Şirket Toprakbank'ın şubeleri sayesinde Türkiye'nin her yerinde faaliyet gösterebiliyor. Yine bankanın müşteri portföyünden yararlanabiliyor. Bu da şirkete avantaj sağlıyor. Ancak sektörün veni olması

sing yapılmasını da yasaklıyor. Leasingin yatırımlardaki payının artması için öncelikle mevzuatta değişiklikler yapılmalı" diyor.

KOBİ'LERİ TERCİH EDİYOR

Toprak Leasing, daha çok orta ve küçük ölçekli firmalarla çalışmayı tercih ediyor. Ancak kaynak bulma açısından zorluklar da çekilmiyor değil. Yüzde 6 oranındaki KKDF sorun teşkil ediyor. Bunun kaldırılmasıyla hem leasingin pazar payının arttırılacağı hem de KOBİ'lere daha fazla finansman imkanı yaratılabileceği düşünülüyor. Toprak Leasing de ülke ekonomisindeki değişimlerden yakından etkileniyor. Zafer Ataman bu konuyla ilgili "Bu sene ekonominin daha iyi avarlanması gerekiyor. Daha fazla yatırım

bin yüzde 25'lik kısmı. Şirket'in pazar payı düşük. Ancak Zafer Ataman bunu büyük şirketler yerine küçük şirketlerle çalışmayı tercih etmelerine bağlıyor.

Toprak Leasing 1997 yılında IFC'den 8 milyon dolarlık kredi almış. Bu kredi KOBİ'lere kullanılmış. ISO 9001 belgesine sahip olan şirket bu belgeyi almak için sistem yapılanmasına girmiş ve çalışanları gerekli şekilde yerleştirmiş. Bu sistemde yetkiler arkaya doğru yayılıyor. Böylece hatalar en aza indiriliyor.

Şirketin hisseleri borsaya yeni kote olmasına rağmen yetkililer bu alanda hayli iddialı. Borsada bulunan leasing şirketleri arasında Toprak Leasing'in ilk sırada yer aldığı vurgulayan Ataman, Toprak Leasing'in aynı zamanda en yük-

TOPRAK LEASING/TOPRAK FACTORING ÖZET BİLANÇO (Milyon TL)

	TOPRAK LEASING		TOPRAK FACTORING	
	96/09	97/09	96/09	97/09
Aktif Toplamı	1.435.666	8.141.709	2.293.168	12.057.571
Dönen Varlıklar	318.869	3.350.683	2.293.076	6.397.681
Kısa Vadeli Borç	573.258	1.098.048	1.841.449	4.079.885
Uzun Vadeli Borç.	190.990	4.348.140	717	5.636.534
Özsermaye	671.418	2.695.523	451.002	2.341.152
Sermaye	500.000	1.350.000	300.000	1.350.000
Net Satışlar	1.023.111	3.990.225	404.874	962.742
Brüt Satış Kârı	386.613	2.084.642	404.874	962.742
Esas Faaliyet Kârı	341.447	1.965.982	350.921	815.155
Net Dönem Kârı	167.789	1.301.100	141.640	931.218

maye ile kurulan Toprak Factoring, şu anda sahip olduğu 1 trilyon 350 milyar lira sermaye ile sektörde en yüksek ödenmiş sermayeye sahip şirket konumunda bulunmaktadır.

Uluslararası ve domestik alanda faaliyet gösteren şirket, önemli factoring zincirlerinden olan FCI'nın da üyesi. Ataman FCI'nın 100'ü aşkın üyesi bulunduğunu belirtiyor ve "Buraya üye olmak dünyaya açılmayı sağlıyor" diyor.

Şirketin kurulduğu günden bu yana kanuni takibe düşmüş alacakları bulunmuyor. Grubun bu şirketi de KOBİ'lerle çalışmayı tercih ediyor. Factoring portföyünün yüzde 30'unu büyük şirketler geri kalanını KOBİ'ler oluşturuyor. Şirketin cirosu 150 milyon dolar.

İKİNCİ HALKA ARZ

Zafer Ataman Toprak Factoring'i halka açmayı şirkete geldiğinden beri düşünüyormuş. "Şirket kurulur, büyür ve halka arz edilir. Bu finansman kaynağı da sisteme geri döner ve ek gelir oluşturur" diyen Ataman halka arz sonucunda elde edilen gelirin bankaya aktarılacağını belirtiyor.

Leasingin yüzde 5'i, factoringin ise yüzde 7.5'i halka açıldı. Şirketler tanıtım ve kuvvet denemesi için bu miktarlarda halka açılmış. Zamanla bu oranların artırılması hedefleniyor.

Factoringte de mevzuattan kaynaklanan bazı sorunlar yaşanıyor. Mevzuatın 1994 Haziran'ında düzenlendiğini söyleyen Ataman, mevzuatla ilgili diğer düzenlemelerin yakında tamamlanacağını kaydediyor. Sektörün diğer sorunları arasında fon sorunu ve çift vergilendirme

var. Bu sorunlar sektörün büyüme hızını oldukça yavaşlatıyor.

SIRA SİGORTADA

Toprak Grubu bu sene içinde Toprak Sigorta'yı da halka açmayı planlıyor. 1996 yılında 200 milyar lira sermaye ile kurulan Toprak Sigorta, şu anda 360 milyar lira sermayeye sahip.

Zafer Ataman, "Köyde imece adı verilen olayın adı şehirde sigorta. Ama halk sigorta konusunda çok bilinçsiz. Bu yüzden sigorta da fazla rağbet görmüyor" diyor.

Sigorta yaptırmanın ekonomik güçle bir ilgisi bulunmadığını vurgulayan Ataman, özellikle konut sigortası yapılmasının gerekli olduğunu belirtiyor. Tüm bu olumsuzluklara rağmen sigorta sektörünün yüksek bir potansiyele sahip olduğunu söyleyen Ataman, dünyada en büyük fonların sahibi olan sektörün sigorta sektörü olduğunun altını çiziyor.

■ Handan AYBARS/Yurdağül UYGUN

ŞİRKETTEN NOTLAR

■ 1994 yılında kurulan ve 1995 yılında çalışmalarına başlayan Toprak Leasing, 15 milyar lira sermaye ile kuruldu. Şirketin şu andaki sermayesi ise 1 trilyon 350 milyar lira civarında.

■ **TOPRAK** Leasing'in halka arzı sonucunda elde edilen gelir Toprakbank'ın sermayesine eklendi. Şirketin hedefi bu sene 2 trilyonun üzerinde kar elde etmek.

■ **ÇALIŞMALARI** sırasında Toprakbank'ın şubelerinden yararlanan Toprak Leasing, ISO 9001 Kalite Belgesi'ne sahip.

■ **GEÇTİĞİMİZ** sene Toprak Grubu'nun halka açılan ikinci şirketi olan Toprak Factoring, 10 milyar lira sermaye ile kuruldu. Şu anda ise 1 trilyon 350 milyar lira sermayeye sahip.

■ **TOPRAK** Factoring önemli factoring zincirlerinden biri olan FCI'a üye. Böylece şirket diğer ülkelerde fikir alışverişi yapabiliyor.

■ **KANUNİ** takibe düşen hiçbir alacağı bulunmayan Toprak Factoring, 150 milyon dolarlık ciroya sahip.

KONUŞMANIN İÇİNDEN

■ **LEASİNG** sektörünün Türkiye'deki geçmişi 10 sene öncesine dayanıyor. Mevzuat çok yeni ve eksikleri çok fazla. Hala sub-leasing ve operasyonel leasing yapılması yasak. Leasingin yatırımlardaki payının artması için öncelikle mevzuatta değişiklikler yapılmalı.

■ **SEKTÖRÜ** talep yönlendiriyor. Ama henüz her talebi karşılayamıyoruz. Leasing sektörü teşviklerle ivme kazandı. Ancak şu anda talebin sadece yüzde 25'ini karşılayabiliyoruz. ■ **PAZAR** payımızla hiç ilgilenmiyoruz. Tercihimiz orta ve küçük ölçekli firmalarla çalışmak. Uzun vadeli kredi sağlayan tek sektör leasing sektörü. Eğer mevzuat yeniden düzenlenirse leasingin pazar payı artar ve KOBİ'lere daha fazla finansman imkanı yaratılabilir.

■ **LEASİNGİN** yüzde 5'ini, factoringin ise yüzde 7.5'ini halka açtık. Tanıtım ve kuvvet denemesi için bu miktarlarda halka açıldık. Hedefimiz zamanla bu oranları artırmak.

■ **KÖYDE** imece adı verilen olayın adı şehirde sigorta. Ama halk sigorta konusunda çok bilinçsiz. Bu yüzden sigorta da fazla rağbet görmüyor. Buna rağmen sigorta sektörü yüksek bir potansiyele sahip.

Mithatpaşa Caddesi 61/11 Yenişehir/ANKARA
Tel: 0.312. 4337310 - 11 Fax: 0.312. 434 16 00

Kupür No
Kupür Tarihi

6 MAYIS 2009

Faktoringçiler şubeden yana dertli

Faktoring şirketlerinin kuruluş ve çalışma esaslarına getirilen yeniliklerde sermayenin 500 milyar liraya çekilmesi olumlu bulunmasına

karşın her bir şube için aynı oranın yatırılması

zorunlu olduğu faktoringçileri sinirlendirir

bazı sektör temsilcileri ise faktoring firmalarının alanlarını genişleten şubelerde daha aktif olunabileceğini söylüyorlar. Bu durumda şubelerde para alış verişinin olması ise sermayenin makul karşılama şartlarının önünü keşecek bir rakam olmamalı. Yeni taslak olumlu olmakla birlikte her bir şubeye 500 milyar liralık sermaye zorunluluğu belki biraz fazla bir rakam. Bunun aşağıya çekilmesi söz konusu olabilir. O zaman faktoring işletmeleri daha geniş kitlelere yazılabilir. Bizlerde yapmak istediği bu” yorumunda bulundular.

FINANS SERVİSİ

Faktoring şirketlerinde hizmet veren yöneticiler Hazine'nin son aldığı karardan yana yine dertli. Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelik gereği sermaye limitini 500 milyar liraya çıkartmak durumunda olan şirket yöneticileri bu uygulamanın oldukça makul olduğunu, ancak şube konusunda endişeleri bulunduğunu dile getirdiler. Kendilerinin bir banka gibi her şubelerinde bire bir operasyonel işlemler gerçekleştirmediğini belirten yetkililer "Hazine bizi banka şubeleri ile karıştırdı galiba" siteminde bulundular. Bu uygulamanın oldukça yanlış bir karar olduğunu

belirten yetkililer, "Bizler birer banka şubesi olarak hizmet vermıyoruz. Bizim şubelerimiz daha ziyade bire bir bürosu şeklinde hizmet veriyor. Böyle bir hizmet için bizim her bir şubeye 500 milyar lira sermaye koymamız mümkün değil" şeklinde konuştular.

Yönetmelik neleri içeriyor

Devlet Bakanlığının konuyla ilgili yönetmeliği Resmî Gazete'de yayımlandı. Buna göre, faktoring şirketi kurulabilmek için gerekli olan ödemiş sermaye miktarı 200 milyar lıradan, 500 milyar liraya çıkarıldı. Geçici madde ile de, yönetmelğin yayımı tarihi olan 20 Mart

1998 tarihinden önce Hazine Müsteşarlığından kuruluş ön izni almış veya faaliyetinde bulunan faktoring şirketlerinin sermayesinin yüzde 50'sini veya daha fazlasını temsil eden payların başkalarına devri halinde, devir izin tarihinden itibaren en geç 3 ay içerisinde, sermayenin tamamını nakden ödemiş 500 milyar lıraya çıkarılması zorunluluğu getirildi. Şubeler için de aynı miktarda sermaye artırımı getirildi.

Merkezletine ilave şube açmak için Hazine Müsteşarlığı'ndan izin almak zorunda olan faktoring şirketinin, "Ödemiş sermayelerinin yönetmelikte belirtilen tutardan az olmaması ve her bir şube için en

az sermaye tutarı kadar ilave sermaye koymaları, başvuru tarihinden önceki son üç dönem itibarıyla borçlanma oranlarının yönetmelikte belirlenen sınırları aşmaması" da gerekiyor. Şube açmak için Hazine'ye yapılacak başvurulara, şube açılmasına ilişkin yönetmelik kurulu kararları ile nedenlerini açıklayan raporu ekleyen faktoring şirketleri, bundan sonra son üç yıla ilişkin bilanço, gelir tablosu ve borçlanma sınırları ilişkin tabloları da başvurularına ekleyecekler. Uygulamaya farklı açıdan yaklaşan sektör yetkilileri de var. Her bir şube için de sermaye zorunluluğunun getirilmesi gerektiğine işaret eden

SEKTÖR TEMSİLCİLERİ UYGULAMADAN VAZ GEÇİLMESİNİ İSTİYOR

**Aktif Finans Gn.Md.
Alper Uyar**

Yapılan uygulamayı, ana hatlarına baktığımızda genelde olumsuz buluyoruz. Sermaye miktarının 200 milyar lıradan 500 milyar liraya çıkarılması son derece isabetli bir karardır. Bu uygulama faktoring firmalarının tam bir finansal işlevi yerine getirdiğinin de resmî kabulünü gündeme getiriyor. Ancak yayımlanan ve yürürlüğe giren tebliğde şubelere getirilen sermaye zorunluluğu bizleri şaşırttı. Bu uygulama sonucunda kimse yeni şube açması mümkün olmaz.

**Yapı Kredi Faktoring Gn.Md.
Rengin Emekçioğlu**

Sermaye artırımını olayını zaten biliyorduk. Burnu da olumlu karşıladık. Ama bizi asıl şaşırtan her bir şube için en az sermaye tutarı kadar ilave sermaye koyma zorunluluğu. Bu oldukça yanlış bir karar. Bizler bir banka şubesi mantığı ile işlemlerimizi şubelerde halletmiyoruz. Dolayısıyla her bir şubeye ilave sermaye artırımı oldukça yanlış. Konuyu Faktoring Demeyi nezdinde tartışmaya açacağız. Salı gününü yapacağımız toplantıda ağırlıklı konumuz bu olacak ve bunu yetkililere ileticeği.

**Era Faktoring Gn.Md.
Şakir Gürel**

Sermaye artırımına kimse bir diyeceli yok. Bizler de zaten piyasa sadece faktoring firmalarının daha güvenilir hizmet vermesi için çaba sarf ediyoruz. Bizleri asıl sınırladın, şu-be açma konusunda getirilen değişik-lik. Hazine'nin bu uygulaması şube-leşmeyi engelleyici bir uygulama olur. Bizlerin birçoğunun şubeleri mevcut. İrtibat bürosu olarak kullandığımız yerler için 500'er milyar liralık sermaye artırımını şart olmamalıydı. Dileriz bu uygulamadan vazgeçelim.

**Toprak Faktoring Gn.Md.
Zafer Ataman**

Hazine tarafından alınan son karar gayet olumlu. Biz bu karara ayvren katılıyoruz. Şubelere ilişkin olarak getirilen sermayeyi de makul karşılamak gerekir. Ancak oran belki biraz aşağıya çekilebilir. Bizler bundan sonra şubelerde daha aktif hale gelmesini istiyoruz. Sanırım Hazine'de bunu ön planda tutarak böyle bir uygulamada şubeler için de sermaye zorunluluğunu ortaya koydu. Sektörün ilenye dönük çalışmalarında şubelerin önemi gerçekten ortada. Bizler işlemlerimizin birçoğunu ilenki dönemlerde şubelere de taşıyoruz.